

FABRIZIO MERONI

Poročna skrivnost in izzivi ideologije *gender*

Ob koncu našega raziskovanja moremo zatrditi, da nam je premišljevanje o antropološki svatbenosti in izzivi, ki jih prinaša ideologija gender, pomagalo do poglobitve in obogatitve prve in do utemeljene kritike druge. Antropološke in kulturne spremembe, ki jih povzroča ideologija gender, vzbujajo resno zaskrbljenost in terjajo od nas budno spremljanje, trezno presojo in razumno ukrepanje. Spolno izenačevanje in genetična manipulacija začetka in zakonskega spočetja človeške osebe so postale kulturne, politične, medicinske in vzgojne bitke, ki nas s pravnim in medijskim orožjem resno ogrožajo.

Izhajajoč iz osrednjosti človeškega telesa in njegove spolne, medsebojne in družbene utemeljenosti moremo izreči dvojno zaskrbljenost, ki obvladuje in prežema feministično ideologijo gender. Kajti gender samovoljno ruši razumnost in svobodo ter ju postavlja v nasprotje do žive narave našega spolnega telesa. S tem izdeluje in vsiljuje protiheterospolno razlago naše telesnosti po eni strani, po drugi pa podpira in predlaga neopredeljenost do naše spolne različnosti in njen neločljivi pomen kot telesno nevtralnost, ki naj bi jo oblikovali po mili volji in jo pluralistično manipulirali. Po njihovem ženskost in žena, moškost in mož, in še manj, materinstvo in očetovstvo niso povezani z ontološko, naravno in razumsko

Fabrizio Meroni, roj. 1963 v Milanu, duhovnik Papeškega inštituta za misijone (PIME) 1988, je služboval v Kambodži, Braziliji in Ameriki. Od leta 2015 je generalni tajnik Papeških misijonskih družb (PUM) in Mednarodnega središča za misijonsko dejavnost (CIAM), direktor Agencije Fides. – »Il mistero nuziale e le sfide del gender. Uomo e donna: è ancora possibile?», Edizioni Cantagalli, Siena 2015, str. 261–266; z dovoljenjem prevedel Anton Štrukelj.

vezjo, kjer morejo narava, razum in svoboda sodelovati za polnost človeka in njegovega rodovitnega heterospolnega izražanja. Spolna različnost se raztopi v različnih družbenih procesih, ki nevtralizirajo spolno telo z medsebojnim delovanjem javnega priznanja samovoljnih zasebnih oblik spolnosti in plodnosti po eni strani, ter nomadske subjektivnosti v trajno predelavo in preoblikovanje z druge strani. Gender kot analitična kategorija družbeno organizira spolno različnost, osebno istovetnost in njihove odnose brez vsake vrednostne zahteve antropološke utemeljenosti. Gender kot družbeni organizator spolne različnosti si veliko bolj prizadeva za ustvarjanje družbenih in kulturnih prostorov, za pravno priznavanje in tehnološke možnosti za nove spolne subjektivnosti v stalnem spreminjanju.

Zavedamo se obsežne antropološke usodnosti izzivov ideologije gender. Priznavamo kritičen in konstruktiven pogovor, kakršnega predlaga cerkveno učiteljstvo s svojo svatbeno/poročno antropologijo. Bolj kakor napadanje, kritiziranje in rušenje ideologije gender se nam zdi plodovito izdelovanje predloga, ki resno upošteva našo bistveno spolno različnost, ljubezen in rodovitnost. Ta nam omogoča, da vedno bolj živimo kot moške in žene, ki nas privlači in prevzame ljubezen, da bi kot očetje in matere izpolnili naloge lastne moškosti in ženskosti. Že v uvodu v to študijo smo omenili, da gre Angelu Scola priznanje za prvo teološko sistematizacijo poročne skrivnosti, razčlenjene v treh prvinah spolne različnosti, ljubezni in rodovitnosti. To je storil v svojih razmišljanjih ob antropologiji Hansa Ursa von Balthasarja in Janeza Pavla II.

Nasprotovanje heterospolnosti in neustaljena ter ravnodušna telesnost izključujeta človeško izkušnjo ljubezni, družino, utemeljeno na zakonu, in njeno presežno odprtost. To banalizira tisto, kar je mogoče ugotoviti kot najbolj razvidno in prvobitno v naši ustvarjenosti kot moške in žene. Smo prigodna in minljiva bitja, spolna različnost nam odkriva našo dialoško odgovornost za osebno občestvo in svatbeno rodovitnost. Smo minljivi popotniki, ker je življenje v svoji prekipevajoči obilnosti pred nami, nas objema in ostaja tudi za nami. Po zaslugi naše rodovitne telesnosti v

svatbenosti spolne različnosti se človeško življenje istoveti z nami in nas napravlja za svoje sodelavce, čeprav nimamo v sebi vira življenja in njegove večnosti. Ljubezen v svoji nevidni, a učinkoviti navzočnosti razkriva, da smo možje in žene zato, ker telo, razum in svoboda ustrezajo svatbeni logiki dvojne enote. Tako vedno bolj postajamo mi sami – po nepreklicnem daru posinovljenja, v katerem sta materinstvo in očetovstvo dopolnitev naše ženske in moške istovetnosti. Naše telo nas izraža, nas razodeva, nam omogoča srečanje in deležnost za rodovitno občestvo. Naše telo nas ne izčrpa, saj v duhu najde svoje preseganje in edinost istovetnosti, kjer nam prvotna spolna različnost daje odkriti, da smo ustvarjeni iz ljubezni in za ljubezen. Prvobitna izkušnja in iskanje smisla se po človeškem telesu razčlenjuje v trojni polarnosti telesa in duha, moža in žene, posameznika in družbe. Spolna različnost razkriva, da polarna napetost oplaja in poraja istovetnost vsakega posameznika v občestveni edinosti, ne da bi morala podžigati spopade in izključevanje polov z uničevanjem svatbene posebnosti. Feminizem ideologije gender iz oblastne in napadalne ravnodušnosti do spolne različnosti moža in žene zares ruši vsako polarno rodovitnost ter onemogoča podaritev in vezanost (zakon in družino).

Naš glavni namen je pokazati in utemeljiti razumno zmožnost, ki jo ima cerkveno učiteljstvo, da osvetli in razloži skrivnost moža in žene. Prikaže namreč svatbeni pomen našega bivanja in skuša pojasniti, kako je za polnost človeka ustrezno to, kar nam krščanska vera razodeva o Bogu in o naši ustvarjenosti. Popolnoma priznamo nauk drugega vatikanskega koncila, da »v resnici samo v skrivnosti učlovečene Besede res v jasni luči zasije skrivnost človeka« (GS 22). Zato sprejemamo izzive in antropološke polomije in konstrukte ideologije gender – kot klic k večji poglobitvi skrivnosti moža in žene na obzorju in temelju skrivnosti Boga-človeka in Kristusa-Cerkve. Krščanska skrivnost nam razodeva trinitarični in kristološki izvor naše telesnosti ter nam daje doumeti, da svatbenost kot lastni red bivanja in logike njene različnosti, ljubezni in rodovitnosti doseže v Bogu Jezusa Kristusa in v njegovem zgodovinskem odrešenjskem razodetju izvor in način osebnih odnosov in občestva. Mož in žena,

kakor ju hoče Bog v Jezusu Kristusu, odgovarjata učinkovitosti ustvarjalne ljubezni. Bog ju je ustvaril kot prekipevajoči odgovor na njegov večni in neizčrpni dar, ki se ne izgubi, ampak se vedno bolj poraja in krepi, ko se podarja. Asimetrična vzajemnost spolne različnosti, in ne zgolj komplementarnost, zagotavlja izmenjavo za rodovitno občestvo, ne da bi okrnila istovetnost posameznika in ne da bi izčrpala človeškost v enem od dveh ali v zakonski edinosti moža in žene.

Imago Dei, Božja podoba, svatbenost kot lastno razodetje ljubezni Boga Očeta v Jezusu Kristusu za človeštvo in sinovstvo v Svetem Duhu napravljajo iz našega telesa stvarjenjski prostor, ki je naravno zmožen, a sam po sebi nezadosten, da bi razodeval in porajal življenje do cilja svoje določenosti za večno srečo, ker je občestvo z Bogom vir in cilj našega človeškega bivanja. Moško telo Jezusa Kristusa kenotično (v izničenju) v učlovečenju in na križu razodeva Boga Očeta kot vir vseh stvari, ne da bi iz ustvarjalne moškosti napravil mitološko-božansko stvarnost. Učinkovita preobilica njegove daritve in sinovske pokorščine, ki sta v Trojici večni v rojevanju in odrešenjsko zgodovinski v poslanstvu, postavljata sinovsko sprejemanje in podarjanje Očetu v Duhu kot stvaren pogoj dejavnega razpolaganja in oplojevanja konkretne ženskosti žene, seveda pri neskončni razliki med ustvarjenim bitjem in njegovim Stvarnikom. Mariji, ustvarjeni ženi, je v njenem svatbenem materinstvu določeno, da podari moško mesto Božjemu Sinu po delovanju Svetega Duha in v njeni čisti pokorščini, v deviški družbi človeškega ženina Jožefa. Znotraj ustvarjenosti tudi moški živi svojo poklicanost in svoboden odgovor kot sin, ki priznava svojo možnost in sinovsko odvisnost. Okoli brezmadežne Marijine privolitve, *fiat*, se zbira Cerkev kot človeštvo in odrešeno stvarstvo. Tu možje in žene, ki jih združuje vera v umrlega in vstalega Kristusa, živijo svojo poslušno podaritev v zakonskem in deviškem stanu, kakor je lasten njihovi krščanski poklicanosti.

V Marijinem božjem materinstvu, katerega središče je Jezus Kristus, smo skušali prikazati, kako se svatbena skrivnost moža in žene asimetrično razčlenjuje v odnosu ontološke odvisnosti med

Bogom Očetom Stvarnikom in njegovim Sinom ter človeškim ustvarjenim bitjem, ki je njegova podoba v osebнем občestvu: svatbena edinost Kristus-Cerkev dopolnjuje zakonca kot moža in ženo, ju rešuje greha nepokorščine in razodeva odnos Svetega Duha z deviškostjo Cerkve. Nepokorščina, ki jo na samem začetku povzroči dvom glede dobrosti telesa in njegove spolne različnosti kot stvarjenjskega daru, odtrga človeka od Stvarnika in Očeta. Hkrati pa napravlja ženo za zapeljivko in moža za gospodovalca ter pokvari prvotno prosojnost teles za ljubezen. Otroška pokorščina nove Eve Božji besedi napravi iz nje prvo rodovitno učenko svojega Sina. Marija v moči Svetega Duha spočne Jezusa Kristusa. Marijina privolitev, *fiat*, omogoča vsem možem in ženam pokorni otroški in svatbeni odgovor vere, ki poraja Cerkev kot telo in nevesto glave in ženina Jezusa Kristusa v duši vseh verujočih. Na križu je Marijino božje materinstvo razširjeno na vse človeštvo v osebi ljubljeneга učenca po Svetem Duhu, v vodi in krvi umrlega in žrtvovanega Sina. V Evi, ki je vzeta iz strani spečega Adama, Bog Oče in Stvarnik zaupa vsaki ženi vse pristno človeško: v zakonskem in deviškem materinstvu človek odkrije svojo svatbeno poklicanost. Žena je odgovor na prvotno moževo samoto, vendar je ne poteši. Oba sta marveč poklicana k trinitarčni Ljubezni, ki naj jo svobodno sprejmeta in živita v zakonu in devištvu. Jezus Kristus je glava svojega telesa, ker je žrtvovani in vstali ženin. Marija/Cerkev je cerkveno telo, izhaja iz njegovega telesa in je z njim združeno po krstu in evharistiji, ker je svobodno deviška Nevesta in rodovitna Mati v Duhu.

Telo, svobodno sprejeto v svoji spoznavni svatbenosti, je kraj odrešenjskega razodetja učlovečenega Božjega Sina in deviškega ter rodovitnega odgovora ustvarjenega bitja v Mariji, njegovi materi. V našem telesu, ki ga prešinja in prepaja duh kot razumnost in svobodnost naše ljubezni, nam je podarjena pomenljiva in učinkovita oblika naše naloge, da se iskreno podarjamo. Telo je zakrament osebe, ker jo izraža v logiki daru do popolne izročitve: v ljubezni Kristus-Cerkev kot nepreklicni izročitvi samega sebe se izvrši vidno in učinkovito znamenje svatbene telesnosti.

Zakramentalno je predstavljeno v zakonski zvezi in eshatološko anticipirano v zaobljubi devištva. Rodovitnost spolne različnosti v zakonu sporoča devištvu, da jo je mogoče uspešno doseči samo s popolnim darovanjem samih sebe v telesu. Devištvo pa odpira zakonu njegovo presežno resnico razumne previdnosti in sinovskega načrta v ljubezni Boga Očeta. Družina, utemeljena na zakonu, nam daje okvir, v katerem se vez porajajoče rodovitnosti ljubezni uresničuje v svobodnem priznavanju nujnega dogodka našega rojstva, našega otroštva in materinstva ter očetovstva. Po biološki danosti smo žene in mošje, zato se ženskost in moškost dopolnjujeta v svatbeni logiki darovanja življenja. Vez je osvobajajoča, ker je podarjeno telo vedno rodovito v mesu in duhu: rojeni otroci nas dopolnjujejo v občestveni podobi spolne različnosti. Zakon je prvobiten zakrament ne samo zato, ker je kronološko prvi v stvarjenju, ampak tudi zato, ker plodovitost po zakonski podaritvi ustvarja vez edinosti in sorodnosti. Kajti starševstvo, ki spoštuje svojo biološko materinsko in očetovsko naravo, zagotavlja ustrezne odnose zaupanja in družbene spodbude. Izključen zakon med možem in ženo, rodoviten in neločljiv zakon, je zakrament svatbenosti Kristusa in Cerkve. Ta svatbenost je smisel, poklicanost in eshatološka polnost spolne različnosti.

Materinstvu kot preroškemu geniju ženske značilnosti antropološke prednosti žene je torej zaupano vse človeško v konkretnosti dejavne sprejemljivosti. Ko žena sprejme drugega v svoje telo kot soproga in otroka, mu dovoli biti iz notranjosti svoje ženskosti. Telesni sprejem v svobodi tudi ženo potrjuje v njeni ženskosti, ker je mati. Posvečeno devištvo v svoji eshatološki vertikalnosti ne dovoljuje ženi, da bi se omejila zgolj na telesnost v biološkem rojevanju človeške vrste. Končno pa v očetovstvu svatbena logika moške telesnosti omogoča, da živimo odnos do izvora kot človeškega posredovanja življenja. Po eni strani zakonska spolna razlika odpira k presežnosti božjega očetovstva, po drugi pa otroku in v njem očetu ter materi podarja potrebno možnost resnične svobode in osebnega dostojanstva. Surovo ločevanje porajanja od spolnosti s tehnološkim razmnoževanjem – v kričečem nasprotju do lastne

podaritve pri posvojitvi – preobrača zdravo in naravno očetovstvo glede žene in otroka. Resno živeta moškost, ki telesno in duhovno posreduje življenje, napravlja moža, ki je svatbeno združen z ženo, za resnično Božjo podobo, *imago Dei*. Življenje se krepi, ko ga podarjamo. Enako se tudi vera krepi z verovanjem. Samo tako poraja občestvo pripadnosti in sreče.